

23.01.2012

Stj/1

§ 78

Valtuutettu Sanna Vesikansan toivomusponsi: Matalan kynnyksen palveluja nuorille

HEL 2011-001645 T 05 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 11.5.2011 hyväksymän toivomusponnen (Sanna Vesikansa) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 11.5.2011 hyväksymän toivomusponnen (Sanna Vesikansa) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

Käsitellessään 11.5.2011 Sanna Vesikansan aloitetta nuorten palvelujen saamisesta yhdeltä luukulta Kvsto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

” Kaupunginvaltuusto edellyttää, että lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman jatkotyön ja arvioinnin yhteydessä kehitetään hallintokuntien yhteisiä matalan kynnyksen palveluja nuorille ” (Sanna Vesikansa, äänin 56-0)

Kvston työjärjestyksen 24 §.n mukaan Khn on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

23.01.2012

Stj/1

Esittelijä toteaa, että toivomusponnen johdosta on saatu liikunta-, sosiaali-, opetus-, kulttuuri- ja kirjasto-, nuoriso-, sekä terveyslautakunnan lausunnot.

Lautakuntien lausunnoissa todetaan, että lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sisältyvä hallintokuntien yhteinen matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen on edennyt monipuolisesti ja suunnitelmallisesti. Erilaisia palvelumuotoja on kaikilla lasten ja nuorten parissa työskentelevillä hallintokunnilla ja kaikki pitävät tärkeänä jatkaa matalan kynnyksen palvelujen kehittämistä.

Seuraavan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinnassa hyödynnetään kaudella 2009-2012 saatuja kokemuksia. Lautakuntien näkemyksen mukaan suunnitelmakaudella 2013-2016 voidaan päästä entistä parempaan hallintokuntien väliseen yhteistyöhön.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Liikuntalautakunta 25.10.2011 § 205

HEL 2011-001645 T 05 02 00

Päätös

Liikuntalautakunta päätti antaa toivomusponnesta seuraavan esittelijän esityksen mukaisen lausunnon:

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman (2009 – 2012) mukaisesti liikuntavirasto on ollut mukana kehittämässä ja tuottamassa lapsille ja nuorille sellaisia palveluja, joita ei ole aikaisemmin ollut saatavissa tai niitä ei ole ollut riittävästi. Liikuntavirasto on toteuttanut suunnitelman kolmostavoitteisiin (lasten ja nuorten osallisuus ja yhteisöllisyys

vahvistuvat) kuuluvaa matalan kynnyksen toimintaa kaupunginhallituksen myöntämän erillismäärärahan turvin. Toteuttaminen on tapahtunut yhteistyössä eri hallintokuntien sekä kolmannen sektorin kesken.

Lasten ja nuorten liikuntahankkeet

Alakoululaisten lasten iltapäiviin on kehitetty yhteistyössä urheiluseurojen ja opetusviraston kanssa helposti saavutettavissa olevia monipuolisia EasySport-liikuntaryhmiä, joiden kohderyhmänä ovat erityisesti sellaiset helsinkiläiset lapset, jotka eivät vielä ole löytäneet itselleen mieluisaa liikuntaharrastusta, ja jotka eivät liiku terveytensä kannalta riittävästi. Toiminta on ollut pääosin maksutonta, ja sen toteuttamisesta ovat vastanneet pääasiassa urheiluseurojen ohjaajat. Toimintaa on alkuvaiheessa toteutettu erityisesti sellaisilla alueilla, joissa tiedetään olevan paljon maahanmuuttajaperheitä tai sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevia perheitä. Toiminnalla on ensimmäisen toimintavuoden aikana tavoitettu noin 1600 alakouluikäistä lasta.

FunAction – liikuntapassihankkeen avulla on puolestaan voitu tarjota nuorille mahdollisuus kokeilla ja osallistua erilaisiin liikuntamuotoihin lähellä omaa toimintaympäristöään. Monipuolisen lajitarjottimen lisäksi FunAction -toiminta sisältää nuorten lomilla järjestettäviä maksuttomia liikuntatapahtumia, jotka järjestetään poikkihallinnollisessa yhteistyössä muun muassa nuorisoasiankeskuksen ja liikuntaseurojen kanssa.

Kohdennetusta palveluista omana hankkeenaan on toteutettu alakoululaisille lapsille ja heidän perheilleen suunnattua painohallintainterventiomallia yhteistyössä terveyskeskuksen ja opetusviraston kanssa. Perheet ohjautuvat ryhmiin kouluterveydenhoitajien kautta, ja ryhmien ohjauksesta vastaavat terveydenhoitajat, fysioterapeutit, ravitsemusterapeutit sekä liikunnanohjaajat. Toiminnassa on ollut mukana muun muassa maahanmuuttaja- sekä yksinhuoltajaperheitä.

Edellä kuvattujen matalan kynnyksen liikuntapalvelujen kehittämistyö on lisännyt liikuntaviraston yhteistyötä kaupungin muiden hallintokuntien kanssa. Lisäksi se on mahdollistanut monipuolisen seurayhteistyön tekemisen, jonka kautta lasten ja nuorten harrasteliikunnan mahdollisuuksia voidaan edistää laajemminkin. Opetusvirasto ja liikuntavirasto ovat tarjonneet toiminnalle tilat maksutta, ja urheiluseurojen ohjaajien palkkiot on maksettu kaupunginhallituksen myöntämällä hankerahalla. Toiminnan järjestäminen on kuitenkin turvattu ainoastaan vuoden 2012 loppuun, jonka jälkeen erillismääräraha loppuu.

Jatkotyön kehittäminen

Vaikka tärkeimpänä lasten ja nuorten liikuntaharrastuspalveluita tuottavana tahona Helsingissä ovat liikuntaseurat, seuratoiminta tavoittaa kuitenkin vain noin 34 % helsinkiläisistä lapsista ja nuorista (Kansallinen liikuntatutkimus 2010). Huomionarvoista on myös se, että kansainvälisen vertailun perusteella 15 vuotta täyttäneiden suomalaisten nuorten liikunta-aktiivisuus on selvästi muita länsimaita vähäisempää (WHO koululaistutkimus 2005-2006). Liikuntaviraston hankkeiden avulla palveluja on voitu tuottaa ja kohdentaa niille lapsille ja nuorille, joita urheiluseuratoiminta ei tavoita. Tällaisille matalan kynnyksen palveluille on ollut kysyntää, ja ne ovat tavoittaneet kohderyhmän nopeasti. Kohdennettujen palvelujen kehittäminen on tärkeää myös erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten tavoittamiseksi.

Hallintokuntien yhteisten matalan kynnyksen harrasteliikuntapalveluiden kehittäminen ja tuottaminen nähdään liikuntavirastossa erittäin tärkeäksi. Keskinäisellä yhteistyöllä ja järjestökumppanuuksilla on voitu laajentaa ja parantaa lasten ja nuorten liikuntapalveluja sekä kohdentaa niitä niihin lapsiin ja nuoriin, joiden tavoittaminen ei olisi toteutunut muuten. Samalla on voitu kokeilla uusia toimintatapoja palvelujen tuottamisessa ja soveltaa niitä laajemminkin kaupungin palvelutuotantoon.

Hallintokuntien välinen yhteistyö antaa onnistuessaan paljon mahdollisuuksia. Haasteena on kuitenkin saada jatkossa aikaiseksi vakiintuneita rakenteita, jotka tukevat sujuvamman yhteistyön toteutumista hallintokuntien välillä. Liikuntaviraston näkemyksen mukaan tarvitaan toinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kierros, jotta päästään aitoon yhteisesti johdettuun yhteistyöhön matalan kynnyksen palvelujen tuottamisessa. Etenkin kohdennettujen palvelujen tuottamisessa hallintokuntien välisen toimivan yhteistyön merkitys korostuu entisestään. Pysyvien matalan kynnyksen palvelujen toteuttaminen edellyttää lisäksi taloudellisia voimavaroja ja henkilöstöresursseja.

Esittelijä

osastopäällikkö
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Tytti Soini, liikuntasuunnittelija, puhelin: 310 87509

Sosiaalilautakunta 18.10.2011 § 374

HEL 2011-001645 T 05 02 00

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle asiasta seuraavan sisältöisen lausunnon:

Matalan kynnyksen palvelujen käsitteellä on useita eri määritelmiä. Tässä sillä tarkoitetaan, että palvelut ovat saatavilla helposti ja lähellä asiakkaita eikä niihin ole esim. lähetekäytäntöä. Hoito- ja palvelumaksut eivät myöskään saa muodostaa estettä palvelujen käytölle.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman vuosille 2009–2012 yhtenä tärkeänä painopisteenä on ollut kehittää hallintokuntien yhteistyönä ehkäisevään lastensuojeluun kuuluvia matalan kynnyksen palveluja. Kehittämistyössä ovat olleet sosiaaliviraston lisäksi mukana terveyskeskus, opetusvirasto, nuorisoasiainkeskus, liikuntavirasto, kulttuurikeskus, kirjasto, henkilöstökeskus sekä lukuisat kolmannen sektorin toimijat. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sisältää yhteensä vajaat 30 kehittämistoimenpidettä. Matalan kynnyksen palveluja on kehitetty lasten eri ikävaiheisiin ja perheiden erilaisiin elämäntilanteisiin liittyen. Osa kehittämistyöstä kohdentuu spesifeihin pulmakohtiin.

Lasten neuvolan koko ikäluokkaa koskevaan laajennettuun 4-vuotistarkastukseen on kehitetty päivähoidon ja neuvolatoiminnan yhteinen hyvinvointitarkastusmalli. Mallin tavoitteena on sekä lapsen kokonaisvaltainen että koko perheen hyvinvoinnin tukeminen osana peruspalveluja. Se toimii myös varhaisena tukena ja ehkäisevänä lastensuojelutyönä. Perhetyö päivähoidossa työmallisissa kehitetään päivähoidon ja sosiaaliohjauksen yhteisiä työtapoja lapsen kasvun ja kehityksen tukemiseen sekä vanhemmuuden vahvistamiseen. Perheille tarjotaan varhaisen tuen sosiaaliohjaajan tukea tutussa arkiympäristössä vanhemmuuteen ja arkeen liittyvissä vaikeuksissa.

Peruskouluikäisten osalta matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen liittyy mm. koulujen oppilashuollon ja varhaisen tuen tarjonnan parantamiseen sekä 6-7 -luokkien nivelvaiheen tukeen niin lapsille kuin heidän vanhemmilleen moniammatillisen yhteistyön keinoin. Matalan kynnyksen palveluja on myös viety verkkoon eli nuorten on mahdollista saada anonyymisti keskusteluapua sosiaalityöntekijältä, verkkoterveydenhoitajalta, kuraattorilta tai nuorisotyöntekijältä nuorten suosimissa verkkoyhteisöissä, kuten Habbo Hotelli tai Pulma Kulma -sivustolla. Vapaa-ajan palvelujen osalta matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen on tarkoittanut sitä, että harrasteet ovat helposti löydettävissä yhteisen ja tehokkaamman markkinoinnin avulla, ne ovat saatavilla lähellä, kuten kouluissa tai lähiliikuntahalleissa, maksuttomina tai jopa koulujen opetussuunnitelmiin liitettyinä. Toisella

asteella matalan kynnyksen palvelut liittyvät erityisesti koulupudokkuuden ehkäisyyn, kuten opetus- ja sosiaaliviraston yhteinen pilotti 15-16 -vuotiaana maahanmuuttaneiden nuorten valmistavan opetuksen ja koko perheen kotoutumisen tukemisesta.

Lapsen ja nuoren hyvinvointi liittyy olennaisesti vanhempien hyvinvointiin. Vanhempien päihde- ja mielenterveysongelmat ovat pääasialliset syyt mm. perheiden lastensuojelupalvelujen tarpeeseen. Kuntalaisen käyttöliittymä –hankkeessa päihde- ja sosiaalineuvojan palveluja on viety terveysasemille, millä on pyritty turvaamaan palvelujen helppo saatavuus. Eroperheille on myös kehitetty uusia palvelumuotoja ja mm. sähköisiä palveluja yhteistyössä järjestöjen kanssa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan liittyvä hallintokuntien yhteinen matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen on monipuolista ja edennyt suunnitelmallisesti. Seuraavan vuosien 2013–2016 hyvinvointisuunnitelman laadinnassa hyödynnetään tällä kaudella saavutettuja tuloksia sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnista tuotettavaa tietoa. Hyvinvoinnin haasteet ovat suuria ja monihallintokuntaiselle ehkäisevän lastensuojelun kehittämiseksi on varmasti jatkossakin tarpeita. Sosiaalilautakunta kannattaa matalan kynnyksen palvelujen kehittämistä hyvinvointisuunnitelman jatkotyön ja arvioinnin yhteydessä. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että selvitetään muiden kuntien toimivien mallien (esimerkiksi Espoon nuorisopoliklinikka Nupolin) soveltuvuutta helsinkiläisten nuorten ja heidän perheidensä tarpeisiin.

Terveysvaikutusten arviointi

Lapsille ja nuorille suunnattujen matalan kynnyksen palvelujen avulla voidaan tavoittaa syrjäytymisvaarassa olevia lapsia ja nuoria. Ongelmiin puuttamalla voidaan vähentää nuorten häiriökäyttäytymistä, nuorisorikollisuuden määrää sekä pienentää nuorten eristäytymistä. Varhaisella puuttamisella tuetaan lapsen ja nuoren kasvamista aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi sekä vähennetään hoitamattomien ongelmien aiheuttamia kustannuksia sekä sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen kuormittumista. Muodostamalla pysyviä matalan kynnyksen palveluja syrjäytyneille tai syrjäytymisvaarassa oleville lapsille ja nuorille, voidaan heidän terveytensä edellytyksiä parantaa.

Käsittely

18.10.2011 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566

Merkittiin, että esittelijä lisäsi päätösehdotuksensa seitsemännen kappaleen loppuun seuraavan tekstin:
"Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että selvitetään muiden kuntien toimivien mallien (esimerkiksi Espoon nuorisopoliklinikka Nupolin) soveltuvuutta helsinkiläisten nuorten ja heidän perheidensä tarpeisiin."

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Taina Hussi, koordinaattori, puhelin: 310 43839
taina.hussi(a)hel.fi

Opetuslautakunta 11.10.2011 § 206

HEL 2011-001645 T 05 02 00

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Jokaisessa Helsingin kaupungin peruskoulussa ja toisen asteen oppilaitoksessa toimii oppilas/opiskelijahuoltoryhmät, jotka tekevät yhteistyötä muiden hallintokuntien toimijoiden kanssa. Oppilas/opiskelijahuoltoryhmät koostuvat psykologista, kuraattorista, oppilaan/opinto-ohjaajasta ja terveydenhoitajasta. Joissakin oppilaitoksissa on lisäksi saatavilla psykiatrisen sairaanhoitajan, oppilastukihenkilön ja arkiohjaajan palveluita. Kunkin toimijan palveluihin pääsy on pyritty tekemään mahdollisimman helpoksi.

Helsingin kaupunki on kehittänyt toimenpiteitä opintojen keskeyttämisen vähentämiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Perusopetuksen puolella Vakava-hankkeessa pyritään vähentämään koulupudokkuutta ja luvattomia koulupoissaoloja koulun sisäistä - ja eri hallintokuntien välistä yhteistyötä tehostamalla. Erytystä huomiota kiinnitetään oppilaisiin, joilla on vakavia psyykkisiä tai sosiaalisia ongelmia. Vuosaaren alueen Hymyt (hyvinvointia moniammatillisella yhteistyöllä) –hankkeessa pyritään mm. löytämään uusia alueellisia, hallintokuntien yhteisiä toimintamalleja. Näin karsitaan mahdollisia päällekkäisyyksiä ja luodaan uutta, aiempaa toimivampaa yhteistoimintaa. Manuva-hankkeessa edistetään eri hallintokuntien yhteistyöllä maahanmuuttajalasten ja -nuorten kotouttamista ja täten ehkäistään syrjäytymistä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566

Ammatillisissa oppilaitoksissa kehitetään ratkaisuja opiskelijoiden mielenterveys- ja arkielämän ongelmiin, pyritään ennaltaehkäisemään opintojen keskeyttämistä ja edistämään opiskelijoiden hyvinvointia Tsemppari – nuorten aikalisä -hankkeella sekä Armi – arkiohjauksen malli -hankkeella. Molemmissa hankkeissa on tehty tiivistä monihallintokuntaista yhteistyötä ja kehitetty hyviä toimintamalleja hankerahoituksella. Hankerahoituksen päättymisen jälkeen on opiskelijoiden hyvinvoinnin näkökulmasta tärkeää vakiinnuttaa toiminta osaksi hallintokuntien yhteistoimintaa.

Toisen asteen yhteys - psykologien ja kuraattorien verkkopalvelussa hyödynnetään jaetun asiantuntijuuden mallia ja monihallintokuntaista yhteistyötä. Palvelulla halutaan estää nuorten syrjäytymistä ja tukea tasalaatuisten, helposti saavutettavien psykologi- ja kuraattoripalveluiden saamista Helsingin toisen asteen opiskelijoille. Toisen asteen yhteys -palvelun tavoitteena on löytää toimintamalleja, joissa Helsingin kaupungin toisen asteen oppilaitoksissa opiskelevien nuorten monialainen palvelujatkumo ylittää verkon ja reaali maailman rajan. Palvelun avulla pyritään kehittämään verkkotyön malleja osaksi toisen asteen psykologi- ja kuraattoripalvelun ja Helsingin kaupungin oppilaitosten ja eri hallintokuntien toiminnan rakenteita.

Uudenmaan nuorten ohjaus UNO -hanke on tuottanut verkkoon opiskelijaksi.net -sivuston, jonka kautta opiskelijat voivat lähettää opintoihin liittyviä kysymyksiä tai varata henkilökohtaisen ohjausajan. Koska verkko on nuorten yhteydenpidon ja tiedonhaun keskeinen väline, tulisi sähköisiä palveluita kehittää edelleen monihallintokuntaisena ja alueellisena yhteistyönä.

Uutena toimintana Helsingin kaupunki on ottanut vastuun etsivän nuorisotyön koordinoinnista. Kaupunki on tehnyt yhteistyösopimuksia etsivän nuorisotyön palveluntuottajien kanssa. Etsivän nuorisotyön toimijoiden palvelut kattavat eri kohderyhmiä (mm. ikä, kieli). Helsingin kaupunki seuraa ja arvioi palveluntuottajien toimintaa. Kaupungin omina matalan kynnyksen palveluina etsivää nuorisotyötä tuottavat osaltaan Henkilöstökeskuksen Tulevaisuustiski järjestämällä ohjaus ja tukipalveluita sekä nuorisoasiankeskuksen Nevo Drom -hanke, joka tähtää romaninuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen ja sosiaaliseen vahvistamiseen.

Etsivällä nuorisotyöllä on keskeinen rooli, jotta nuoret löytävät eri hallintokuntien ohjaus- ja palvelutarjonnan. Palvelu kohdistuu erityisesti niihin nuoriin, joilla on vaikeuksia oma-aloitteisesti saavuttaa tai sitoutua julkisen sektorin palveluihin. Toiminnan kehittämisen ja jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että etsivän nuorisotyön koordinointi

vakinaistetaan osaksi kaupungin palvelurakennetta. Vakinaistamisen myötä palvelun laatua pystytään seuraamaan ja arvioimaan pitkäjänteisemmin ja itse palvelua kehittämään asiakaslähtöisemmäksi.

Etsivän nuorisotyö auttaa nuorta sellaisten palveluiden ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan ja itsenäistymistään sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Niille nuorille, jotka eivät sijoitu koulutukseen tai työmarkkinoille, kaupunki tarjoaa vaihtoehtoisia palveluja mm. nuorten työpajat. Työpajoilla voi työn ja tekemällä oppimisen avulla selkeyttää koulutus- ja työllistymistavoitteita sekä saada tukea positiiviseen arjen hallintaan.

Helsingin kaupunki kehittää hallintokuntien välistä yhteistyötä sekä tiedonsiirtoa ja tulee perustamaan syksyn 2011 aikana monialaisen nuorten ohjaus- ja palveluverkoston. Tavoitteena on, että nuorten asioita käsiteltäisiin kokonaisvaltaisesti. Monialaisen verkoston tehtävänä tulee olemaan nuorisolaissa (7 a§) määritellyt seuraavat toimet:

- 1) koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;
- 2) edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus;
- 3) suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;
- 4) edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken.

Nuorten ohjaus- ja palveluverkostoon tulee edustus opetustoimesta, sosiaalitoimesta, terveys-toimesta ja nuorisotoimesta. Lisäksi verkostoon pyydetään edustajat työ-, poliisi- sekä puolustushallinnoista

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman jatkotyössä tulee edelleen kehittää ja vakinaistaa syrjäytymisen ehkäisemiseksi kehitettyjä matalan kynnyksen palveluita lapsille ja nuorille. Tärkeää on myös lapsen ja nuoren hyvinvointia ja turvallisuutta uhkaavien tekijöiden poistaminen. Perusopetuksen sekä nuoriso- ja aikuiskoulutuksen sekä hallintokuntien välistä yhteistyötä tulee edelleen kehittää, ja nivelvaiheeseen liittyviin pulmiin tulee etsiä yhdessä uusia matalan kynnyksen ratkaisuja.

Toimivien lasten ja nuorten matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden terveysvaikutus on huomattava. Samalla oletettavasti vähennetään tulevaa sairastamista aikuisiällä.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Arja Kukkonen, ohjauspalveluiden päällikkö, puhelin: 310 86659
arja.kukkonen(a)hel.fi
Nevalainen Vesa, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi
Lyra-Katz Anna, projektikoordinaattori, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 11.10.2011 § 132

HEL 2011-001645 T 05 02 00

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hallintokuntien yhteisten toimien avulla on toteutettu matalan kynnyksen palveluja perustoiminnoissa sekä Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja Lähiöprojektin hankkeissa.

Matalan kynnyksen palvelujen tarjoaminen nuorille on osa kulttuurikeskuksen perustoimintaa. Annantalon kouluajalla toteutetuista kursseista ja taidetunneista ei peritä maksua. Vapaa-ajalla tapahtuvista iltakursseista peritään kohtuullinen korvaus. Alueelliset kulttuurikeskusten ohjelmaan kuuluvat taidetapahtumat lapsille ja nuorille, joista merkittävä osa, kuten esimerkiksi elokuvat työpajoihin ovat ilmaisia.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman (LASU) hankkeissa osallistujiksi on etsitty nuoria, joilla ei ole erityisharrastuksia. Tätä on tehty kehittämällä koko kaupungin yhtenäistä, harrastuksista kertovaa viestintäjärjestelmää. Iltaisin ja iltapäivisin toimintaa on järjestetty kolmannen sektorin asiantuntijajärjestöjen toimesta erityisesti painottaen aiemmin harrastamattomien nuorten mukaan saamista. Nuorten palveluja on suunnattu koulupäivän yhteyteen, koulujen kerhotoiminnan kehittämiseen. Kursseja ja kerhoja on markkinoitu koulujen kautta. Kerhot ovat maksuttomia. Näin osallistuminen ei riipu varallisuudesta tai välimatkoista. LASU-hankkeet jatkuvat vuoden 2012 loppuun. Erittäin hyvin alkaneen toiminnan oletetaan jatkuvan kauden päätyttyä.

Lähiöprojektin tavoite on nostaa kaupungin lähiöalueiden vetovoimaa. Vuonna 2013 alkavalla kaudella teemana on sivistys. Hallintokunnat järjestävät toimintaa myös nuorille. Esimerkki nuorille järjestettävästä

matalan kynnyksen palveluista on Kannelmäen operaatio Pulssi, jossa mukana ovat kulttuurikeskus, koulut, nuorisotoimi, kirjasto ja työväenopisto. Hankkeessa nuorten toiveiden pohjalta järjestetään ilmaista harrastustoimintaa Kannelmäen alueella. Seuraavalla kaudella Pulssi jatkaa Malmilla.

Matalankynnyksen harrastustoiminnan kentällä tulisi ottaa huomioon myös vapaaehtoistyön mahdollisuus.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Tuulikki Koskinen, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 32987
tuulikki.koskinen(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 06.10.2011 § 77

HEL 2011-001645 T 05 02 00

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa asiasta nuorisoasiainkeskuksen esityksen mukaisen lausunnon:

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2009 -12 mukaisesti nuorisoasiainkeskus on ollut mukana kehittämässä ja tuottamassa nuorille sellaisia palveluja, joita joko ei ole aikaisemmin ollut riittävästi saatavissa tai palvelut ovat aikaisemmin kohdentuneet vain rajalliseen määrään kunkin alueen nuoria.

Nuorisoasiainkeskuksen päävastuulla ovat olleet ykkös- (lasten ja nuorten terveen ja turvallisen kasvun mahdollisuudet paranevat) ja kolmostavoitteisiin (lasten ja nuorten osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat) kuuluvat hankkeet. Yhteensä näillä tavoitealueilla on ollut neljä nuorisoasiainkeskuksen vetovastuuhanketta.

Lasun hankkeiden etenemistä on seurattu säännöllisesti hallintokuntien yhteisessä arviointiryhmässä ja pääosin osastopäälliköistä koostuvassa kollegiossa. Viimeisin väliarviointi toteutettiin helmimaaliskuussa 2011 Lasun 24 hankkeessa. Arviointi perustui hankevastaaville tehtyyn kyselyyn. Vastausten perusteella lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on edennyt suunnitelmallisesti. Kärkihankkeet on aloitettu vuoden 2010 aikana ja hankkeiden sisäinen arviointiyöskentely on aloitettu. Asiakastulosten arviointia on puolestaan aloitettu alle puolessa hankkeista ja niistä kolme on

mitannut tuloksia. Näin tämän arviointikierroksen tulokset painottuvat vielä kehittämisprosessin arvioinnin tuloksiin.

Arvioinnin tuloksia 10.3.2011 käsitellyt lasun seurantaryhmä totesi, että kehittämistyö etenee hyvään suuntaan. E erityisen tärkeänä pidettiin, että asiakkaiden, nuorten, osallisuuteen panostetaan ja heidät otetaan jatkossa vahvemmin mukaan kehittämistyöhön. Nyt lähes 60 % vastaajista raportoi, että asiakkaat ovat olleet vain vähäisessä määrin tai ei lainkaan osallisena kehittämistyössä. Lisäksi jatkossa seurantaryhmä odottaa myös asiakastuloksia sekä toimintaan osallistumisen vaikutuksia nuorten hyvinvointiin.

Lasun erillisrahoituksella on voitu laajentaa varsinkin ryhmämuotoista toimintaa. Samanaikaisesti nuorisosiainkeskus on lisännyt nuorisotaloissa toimivia nuorten ryhmiä. Kaikkiaan vuonna 2010 taloissa toimi 442 nuorten ryhmää. Lasu-rahoilla mahdollistettiin 75 uutta harrasteryhmää 29 nuorisotalossa syksyn 2010 aikana. Keväällä 2011 järjestettiin lasu-rahoituksella nuorisotaloissa 65 erilaista kerhotoimintaa. Tarjolla oli kursseja tanssista teatteriin ja graffiteista keramiikkaan.

Myös nuorten loma-aikoihin ajoittuvaa nuorisosiainkeskuksen toimintaa tehostettiin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tuella. Toimintaa keskitettiin koko kesän avoinna oleviin suurempiin toimipisteisiin. Muun muassa Nuorten toimintakeskus Happi oli kesällä 2010 auki kesäkuun alusta heinäkuun loppuun. Nuorten käyntikertoja kirjattiin yhteensä noin 3 200.

Pihlajamäen nuorisopuisto oli auki läpi kesän ja järjesti tanssikursseja ja pajatoimintaa. Osallistujat olivat enimmäkseen 10–14-vuotiaita. Käyntikertoja puistossa oli yhteensä 6802. Kaikkiaan nuorisosiainkeskuksen kesätoimipaikoissa käyntikertoja kirjattiin 53 531. Yhteistyötä tehtiin liikuntaviraston (FunAction), kirjaston (KesäDösa) ja opetusviraston (Puutarhakesä) kanssa.

Nuorten kesäloman 2011 aikana toimintaa tuotettiin Lasun resurssein Nuorisopuistossa Savelassa, Toimintakeskus Hapessa ja Vuosaaren kesätoiminnassa.

Matalan kynnyksen palvelut

Nk:n palvelujen keskeisenä lähtökohtana on tarjota toiminnan mahdollisuuksia niille nuorille, jotka ovat jääneet jostakin syystä organisoidun tai muun alueellisen harrastustoiminnan ulkopuolelle. Myös loma-aikoihin ajoittuva palvelujen vahvistaminen ja siten nuorten osallistumista edistävä periaate on ollut keskeinen niin nuorisosiainkeskuksen tavanomaisissa toiminnoissa kuin lasten ja

nuorten hyvinvointisuunnitelmaankin sisältyvien palvelujenkin tuottamisessa.

Nuorisoasiainkeskuksen nykyiset palvelut ovat valtaosin matalan kynnyksen ja avoimuuden periaatteilla toimivia. Erityisesti näin toimii alueellisen palveluverkon 43 nuorisotaloa. Ne tarjoavat maanantaista lauantaihin toiminnan, vertaisryhmätoiminnan ja aikuistuen mahdollisuuksia iltapäivästä iltaan noin klo 21.00 saakka. Perjantai- ja lauantai-iltaisain toimintaa tuotetaan useissa taloissa klo 23.00 saakka. Nuorten käyntikertoja nuorisoasiainkeskuksen toiminnassa oli 651 000 vuonna 2010. Lisäksi verkkokontakteja nuorten ja ohjaajien kesken kirjattiin 75 000.

Nuorten vaikuttaminen

Moniulotteisen nuorten vaikuttamisjärjestelmän kehittäminen Helsinkiin on yksi Lasun kärkihankkeista. Mallia rakennettiin vuosina 2009–2010 helsinkiläisten nuorten ryhmien, järjestötoimijoiden, asiantuntijoiden sekä nuorisoasiainkeskuksen ja opetusviraston virkamiesten laajan kuulemisen pohjalta.

Helsingin kaupunginhallitus päätti 13.6.2011 uuden nuorten vaikuttamisjärjestelmän (Ruuti) käyttöönotosta. Ruuti koostuu eritasoisista vaikuttamisen toiminnoista, myös matalan kynnyksen vaikuttamisen kanavista. Ruudin kautta nuorilla on mahdollisuus ottaa kantaa ja ilmaista mielipiteensä perinteisten vaikuttamisen keinojen lisäksi myös kulttuurillisin ja taiteen keinoin. Toimintoja aletaan toteuttaa syksyllä 2011 nuorisoasiainkeskuksen ja opetusviraston yhteistyössä. Ruuti mahdollistaa erilaisten nuorten pääsyn mukaan vaikuttamistoimintaan, eikä nuorten osallistujamäärää ole rajoitettu. Koulut ja oppilaitokset ovat vahvasti mukana vaikuttamisjärjestelmässä ja tavoitteena on, että lasten ja nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen kokemukset omassa arkisessa toimintaympäristössään innostavat heitä aktiiviseen kansalaisuuteen myös tulevaisuudessa. Keskeistä mallissa on nuorten oman toimijuuden tukeminen sekä nuorten ja päätöksentekijöiden välisen keskustelukulttuurin ja -rakenteiden luominen.

Nuorisolautakunta kannattaa kaikille nuorille tarjottavien matalan kynnyksen palvelujen yhteistä kehittämistä ja tuottamista niiden kokemusten ja periaatteiden mukaisesti, joita on saatu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ensimmäisen kauden aikana. Hallintokuntien keskinäisellä yhteistyöllä ja järjestökumppanuuksilla on voitu ja voidaan jatkossakin laajentaa ja parantaa nuorten palvelujen alueellista kattavuutta ja paikallista kohdentamista niihin nuoriin ja nuorten ryhmiin, joiden tavoittaminen palvelujen piiriin ei ole toteutunut muiden keinojen avulla.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

Samalla lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mahdollistamissa toiminnoissa voidaan kokeilla lukuisia uusia toimintatapoja, jotka voivat olla sovellettavissa laajemminkin kaupungin ja sen kumppaneiden palvelujen tuottamiseen. Näitä voivat olla muun muassa tiivistynyt hallintokuntien ja muiden yhteistyö, toimintojen yhteinen johtaminen, nuorten mukaanotto toimintojen ideointiin ja tuottamiseen, palvelujen kustannustehokas resursointi sekä tiivis seuranta ja arviointi mahdollisuuksien mukaan yhdessä nuorten kanssa.

Nuorisolautakunnan näkemyksen mukaan Helsingissä tarvitaan toinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kierros, jotta päästään aitoon yhteisesti johdettuun ja yhteisin voimavaroin tuotettuihin alueellisiin matalan kynnyksen palveluihin. Lisäksi tarvitaan selkeä kaupunginhallituksen kannanotto rakenteellisten esteiden poistamiseksi yhteiseltä johtamiselta ja resurssien kohdentamiselta nuorten tarvitsemien toimintojen tuottamiseen. Edelleen on vahvistettava eri toimijoiden yhteistä työtä asiakaspinnassa palvelujen kehittämisessä ja tuottamisessa sekä lisättävä nuorten ja järjestöjen osallistumista tähän prosessiin.

Esittelijä

osastopäällikkö
Kari Naalisvaara

Lisätiedot

Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036
harri.taponen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 23.08.2011 § 231

HEL 2011-001645 T 05 02 00

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa toivomusponnesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Helsingin kaupunki tarjoaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi kattavat peruspalvelut lasten ja nuorten kehityksen seuraamiseksi ja ohjaamiseksi. Palvelujen kautta lapsen ja nuoren kehityksessä havaittuihin häiriöihin puututaan tarpeen mukaan. Kuitenkin osa lapsista ja nuorista on vaarassa syrjäytyä ja jäädä olemassa olevien palvelujen ulkopuolelle. Lasten ja nuorten syrjäytymisen kehityksestä antavat viitteitä huostaanotot, nuorisotyöttömyys, koulutuksen ulkopuolelle jäävien nuorten määrä, asunnottomuus, toimeentuloasiakkuus sekä eri tekijöistä johtuva elämäntilanteen kadottaminen.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641
Tilinro
FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

Helsingin kaupunki edistää lasten ja nuorten hyvinvointia monin toimenpitein. Nuorisoasiankeskus tarjoaa yhdessä Helsingin terveyskeskuksen ja sosiaalitoimen kanssa 12–15 -vuotiaille nuorille suunnattua Luotsi toimintaa, jonka avulla suunnataan tukiohjelmia, huomioon ottaen nuoren elämä sekä kotona, koulussa että vapaa-ajalla. Helsingin opetusvirasto tarjoaa Tulevaisuustiskin kautta nuorten neuvonta- ja ohjauspalvelua 15–17-vuotiaille nuorille, jotka ovat jääneet ilman toisen asteen koulutuspaikkaa tai jotka lopettavat opintonsa varhaisessa vaiheessa. Helsingin ammatillisissa oppilaitoksissa toimivassa Tsemppari - Nuorten Aikalisä -hankkeessa pyritään ennaltaehkäisemään opintojen keskeyttämistä ja edistämään opiskelijoiden hyvinvointia. Helsingin Diakonissalaitoksen Vamos -projektin ja Helsingin terveyskeskuksen Terve Helsinki -hankkeen välisen yhteistyön kautta on luotu matalan kynnyksen toimintamalli, jonka avulla on tarjottu 16–29 -vuotiaille syrjäytymisvaarassa oleville nuorille tukea, ohjausta ja yksilöllistä arviota terveys-, sosiaali-, koulutus- ja työhallinnonpalvelut huomioiden. Tämä palvelu toimii kuitenkin määräaikaisella projektirahoituksella on päätymässä vuoden 2011 lopussa.

Vaikka Helsingissä on kattavat peruspalvelut lapsille ja nuorille, osa lapsista ja nuorista on vaarassa syrjäytyä. Nämä nuoret eivät osaa tai kykene hakeutumaan olemassa olevien peruspalvelujen piiriin. Näille syrjäytyneille tai syrjäytymisvaarassa oleville lapsille ja nuorille tarvitaan matalan kynnyksen erityispalveluja ja etsivää toimintaa, jota nuorisolaki kunnilta edellyttää. Tarvitaan uusia jalkautuvia työmuotoja. Pysyvien matalan kynnyksen palvelujen toteuttaminen edellyttää eri hallintokuntien välistä sitoutumista sekä taloudellisia voimavaroja ja henkilöstöresursseja.

Terveyslautakunta kannattaa hallintokuntien yhteisten matalan kynnyksen palvelujen kehittämistä lapsille ja nuorille hyvinvointisuunnitelman jatkotyön ja arvioinnin yhteydessä.

Terveysvaikutusten arviointi

Lapsille ja nuorille suunnattuja matalan kynnyksen palvelujen avulla voidaan tavoittaa syrjäytymisvaarassa olevia lapsia ja nuoria. Ongelmiin puuttamalla voidaan vähentää nuorten häiriökäyttäytymistä, nuorisorikollisuuden määrää sekä pienentää nuorten eristäytymistä. Varhaisella puuttumisella tuetaan lapsen ja nuoren kasvamista aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi sekä vähennetään hoitamattomien ongelmien aiheuttamia kustannuksia sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen kuormittumista. Muodostamalla pysyviä, matalan kynnyksen palveluja syrjäytyneille tai syrjäytymisvaarassa oleville lapsille ja nuorille, voidaan heidän terveytensä edellytyksiä parantaa.”

23.01.2012

Stj/1

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Riitta Simoila, kehittämisjohtaja, puhelin: 310 42213
riitta.simoila(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566